

Tale. Denne Tale skulde indeholde en Udtalelse om, at det ikke vilde være rigtigt at kaste Ansvaret i denne Sag over paa noget enkelt Parti, og i det hele taget være et politisk advarende Ord om ikke at bruge denne Sag i politisk Øjemed. Det er ogsaa min Overbevisning, at naar man en Gang kommer ud af den Stemning, som denne Sag har sat Landet i for Øjeblikket, vil det vise sig, at man ogsaa fra de forskellige Partiers Side vil mene, at man var bedst tjent dermed.

Konseilspræsidenten udtalte i sine Bemærkninger før forskelligt om Rygter, og han nævnedes her ogsaa, at der i sin Tid var gaaet forskellige Rygter om C. Berg, og jeg kom, da jeg hørte Konseilspræsidenten nævne dette, til at tænke paa, at alle disse Rygter, som saaledes gik i sin Tid, og som selvfølgelig skadede C. Berg meget paa mangfoldig Maade i hans Virksomhed, idet de gavede usande Meddelelser af forskellig Art, naturligvis ogsaa have bidraget deres til i det hele taget at gøre mig selv personlig varsom overfor Rygter. Jeg har oplevet adskillige Lejligheder, hvor Rygter, der saaledes vare udsprede overfor C. Berg, have gjort Skade og have vist sig at være udsprede af Folk, som ikke havde nogen som helst Grund til at mene, at der laa noget i dem, men havde udsprede dem af politiske Grunde.

Endelig har der ogsaa været skrevet forskellige Angreb paa mig i politisk Henseende i disse Dage, og mine Modstandere til alle Sider have jo været meget hidsige i saa Henseende. Man har uden videre, uden nogen som helst Grund, uden at man har haft det allermindste at holde sig til, fremsat det saaledes, som om jeg skulde se saa smaat paa Situationen, at den skulde interessere mig med det for Øje, om jeg selv blev Minister eller ej. Jeg har offentlig sagt min Mening herom, men jeg vil dog tilføje en Oplysning, der ogsaa i saa Henseende kan have nogen Interesse, og det er denne, at den Gang Konseilspræsidenten i 1905 omtalte Spørgsmaalet for mig om at overtage en Ministerpost, da bad jeg mig fritagen derfor og gav ham mine Grunde derfor. Og jeg tror, at de, der siden have angrebet mig paa forskellig Maade med saadanne Hensigter for Øje, skulle erkende, at saa smaat har jeg aldrig nogen Sinde stillet mig i mit politiske Arbejde, hverken den Gang, det store Venstreparti stod samlet, ej heller siden ved Forhandlinger med de forskellige Partier i min Ministertid.

Krabbe: Enhver Ulykke, der indtræffer, skaber ganske naturlig Medfølelse hos alle, og den Ulykke, som har ramt Konseilspræsidenten, kan ikke undlade at fremkalde en saadan Medfølelse ogsaa hos hans politiske Modstandere. Og naar den højtærede Ministers Udtalelse bar Præget af, at han selv følte Trang til saadan Medfølelse, da skal det siges, at han finder den i Virkeligheden. Men idet vi give ham denne Medfølelse, kunne vi ikke lade være at give Udtryk for, at saavel i Fler-tallets ærede Ordfører, det ærede Medlem for Hjørring Amts 4de Valgkreds (Thomas Larsens) Udtalelser som i den højtærede Konseilspræsidents Udtalelser findes endnu en uforbederlig Misopfattelse af Forholdene, som den Ulykke, der er overgaaet dem, ikke har kunnet rette. Den ærede Ordførers Udtalelse var jo for en meget væsentlig Del et Forsvar for Forbryderen Alberti, og den højtærede Konseilspræsidents Udtalelser vare jo for en meget væsentlig Del et Forsvar for hans og hans Kollegers Holdning overfor dette Ting i denne store vigtige Sag, men at denne var urigtig, det var der ikke noget Spor af Erkendelse af.

Den højtærede Minister viste tilbage paa den Lovgivningsvirksomhed, hvori han har taget særlig Del som Minister, og sagde, at disse 8 Aar vare den frugtbareste Lovgivningsperiode, som Danmark havde haft; Antallet af Love lagde han ikke Vægt paa, og derfor ser jeg ogsaa bort fra Antallet. Men naar vi se bort fra Antallet og se paa Værdien af Lovene, tillader jeg mig at tro, at gaa vi et halvt hundrede Aar tilbage og sammenligne 1851—58 med 1901—08, ville vi finde — Stadiernes Forskellighed naturligvis tagen i Betragtning —, at der er en Frugtbarhed af gode Reforme og gode Love, som fuldstændig kan sammenlignes med og vistnok overgaaar denne Periode.

Naar den højtærede Minister i denne Forbindelse udtrykkelig fremhævede den store Lov om Rettens Pleje, da undrede dette mig i høj Grad, thi er der sket nogen speciel Ulykke i de senere Aars Lovgivning, er den sket ved Loven om Rettens Pleje. Den Gang de Forhold bleve afslørede, som have nødvendiggjort et Ministerskifte og have fremkaldt den Forhandling, vi her føre, var noget af det første, man hørte overalt: Den store Lov om Rettens Pleje kan da umuligt udgaa med den Ministers Underskrift, hvis Navn den bærer; det vilde være krænkende for Rets-